

Vår saksbehandler
Marit Heien Hukkelås, tlf. 33412500

Dokument dato

04.12.2009

Deres dato

Vår referanse

2008/1325/HUMA

Deres referanse

Arkivkode

631.33

Høringsinstanser i følge liste

Høring - Forslag om oppheving av forskrift 1989.05.03 nr. 340 om rullebrett

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) foreslår å oppheve forskrift 1989.05.03 nr. 340 om rullebrett. Forskriften er hjemlet i lov 1976.06.11 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 4. Vurderingen av å oppheve forskriften inngår i arbeidet med pågående regelverksforenkling i DSB og anses å støtte opp under formålet, som blant annet er økt brukervennlighet ved reduksjon i antall krav og forskrifter.

Dagens regelverk

Forskrift 1989.05.03 nr. 340 om rullebrett avløser forskrift 1978.09.07 nr. 9022 om forbud mot rullebrett, en forskrift som forbød innføring, omsetning, reklame for og bruk av alle typer rullebrett. Forskrift om rullebrett regulerer forbud mot motoriserte rullebrett, jf. forskriften § 2. I tillegg stiller forskriften sikkerhetskrav til ikke motoriserte rullebrett og bruk av slike rullebrett.

Forskrift 1978.09.07 nr. 9022 om forbud mot rullebrett ble vedtatt av norske myndigheter på bakgrunn av et stort antall registrerte ulykker i inn- og utland, med hodeskader og alvorlige bruddskader som følge. Det dreier seg om fartsfylt og akrobatisk aktivitet på hjul, gjerne i utforkjøring som trapper og lignende. Aktiviteten utøves på ikke støtdempende underlag i form av asfalt, stein, betong og lignende, samt på konstruerte ramper av hardt tre eller kunstmateriale.

Som grunnlag for forskrift 1989.05.03 nr. 340 om rullebrett ble risikoen for helseskade vurdert på ny. Skadestatistikk til tross, på bakgrunn av lang tids erfaring og med utveksling av opplysninger og vurderinger med andre lands myndigheter, ble risikoen for helseskade ved bruk av ikke motoriserte rullebrett vurdert som akseptabel. Opphevelsen skyldes først og fremst en økt vektlegging av nyttehensyn ved rullebrettkjøring, med fokus på positive elementene som gleden ved motorisk utvikling og mestring av utfordringer i spennet mellom lek og sportsutøvelse. Lignende vurderinger er gjort i forhold til risiko for helseskade tilknyttet bruk av for eksempel snøbrett og trampoline.

Begrunnelse for forslag om opphevelse av forskriften

Motoriserte rullebrett:

Forslag om oppheving av forskrift 1989.05.03 nr. 340 om rullebrett er begrunnet i retts tekniske hensyn, for så vidt gjelder motoriserte rullebrett. Tross dagens forbud, registreres markedsføring på internett av motoriserte rullebrett med toppfart opp til 32 km/t. Risikobetraktninger tilsier ingen legalisering i forhold til produksjon, omsetning og bruk m.v. av slike produkter.

I den sammenheng ba DSB, i brev av 25.02.2008 til Vegdirektoratet (vedlegg 1), om en uttalelse i forhold til om og i hvilken grad motoriserte rullebrett anses omfattet av vegtrafikklov 1965.06.18 nr. 4 (vegtrafikkloven), som kjøretøy/ motorvogn, eventuelt som motorredskap. Svar fra Vegdirektoratet i brev av 25.03.2008 (vedlegg 2) oppfattes å gi uttrykk for at motoriserte rullebrett er omfattet av vegtrafikkloven og at de antas ikke å oppfylle gjeldende krav, hvilket innebærer et forbud også etter denne lov.

Postadresse
Direktoratet for
samfunnssikkerhet og beredskap
Hovedkontor
Postboks 2014
3103 Tønsberg

Kontoradresse
Rambergveien 9
3115 Tønsberg
E-post
postmottak@dsb.no

Telefon
33 41 25 00

Internett
dsb.no

Telefaks
33 31 06 60

Org.nr.
974 760 983
Hovedkontoradresse
Rambergveien 9
3115 Tønsberg

Forskrift 1986.03.21 nr. 747 om kjørende og gående trafikk (trafikkregler) § 2 nr. 3 bokstav c ("lekekjøretøy"), jf. § 1 nr. 1 bokstav m ("leketøy") unntar fra vegtrafikkloven "motorisert innretning beregnet for barn... når den er sperret for en maksimal hastighet på 6 km/t og har en egnevekt ikke over 50 kg". Definisjonen i trafikkreglene til tross, anser direktoratet at dette ikke innebærer at motoriserte rullebrett faller inn under definisjonen av leketøy i forskrift 1996.01.04 nr. 07§ 4 om sikkerhet ved leketøy under produktkontrolloven.

Forskrift om sikkerhet ved leketøy § 4, jf. § 2, angir som leketøy produkter beregnet for lek for barn under 14 år, med unntak for produkter som enten ikke er beregnet for barn, eller som er beregnet for barn, men hvor bruk forutsetter særlige krav til tilsyn eller brukebetingelser. Uttrykkelig unntatt i henhold til Vedlegg 1 i forskriften er i den sammenheng blant annet sportsutstyr, kjøretøy med forbrenningsmotor og sykler til sportsbruk eller til bruk på offentlig vei. Selv om elektrisk motoriserte rullebrett ikke unntas uttrykkelig, følger unntak av ordlyden i § 2, ut i fra krav til brukers ferdigheter.

Forholdet til rullebrett som leketøy er regulert nærmere i harmonisert standard NS-EN 71-1 Sikkerhet for leketøy Del 1: Mekaniske og fysiske egenskaper, jf. forskrift om sikkerhet ved leketøy § 18. Standarden gjelder uttrykkelig kun rullebrett beregnet for barn med en kroppsvekt ikke over 20 kg, hvilket tilsvarer gjennomsnittlig kroppsvekt for en 5-åring. Standarden angir intet skille mellom motoriserte og ikke motoriserte rullebrett. Rullebrett for personer med kroppsvekt over 20 kg omfattes imidlertid av nasjonal (ikke-harmonisert) standard for sportsutstyr, NS-EN 13613 Sportsutstyr på hjul – Rullebrett – Sikkerhetsutstyr og prøvingsmetoder. Denne standarden unntar uttrykkelig motoriserte rullebrett, samtidig som den viser til EN 71-1 for så vidt gjelder rullebrett for kjørere opp til 20 kg. Ut i fra angivelse av kroppsvekt, relaterte aldersgrupper og indikasjoner i forhold til utviklingsnivå, støtter dette opp om vurderingen av at rullebrett som leketøy i forhold til forskrift om sikkerhet ved leketøy, ikke omfatter motoriserte rullebrett.

Konklusjon motoriserte rullebrett: Vegtrafikklov regulerer forholdet til godkjenning av motoriserte rullebrett.

Ikke motoriserte rullebrett:

Selv om skadefrekvensen ved bruk av ikke motoriserte rullebrett fortsatt er stor, anses risikoen å være akseptabel.

Når det gjelder sikkerhetskrav til ikke motoriserte rullebrett og bruk av slike, vil opphevelse av forskrift 1989.05.03 nr. 340 om rullebrett medføre bortfall av spesifikke forskriftskrav under produktkontrolloven. Forskriften § 4 angir tilleggskrav til rullebrett ut over det som fulgte av relevante standarder på det tidspunkt forskriften ble vedtatt. Krav om merking, markedsføring og brukerinformasjon m.v. i §§ 5-8 gir anvisning på alder som verken harmoniserer med gjeldende standarder for leketøy eller sportsutstyr. Samme sted gis også anvisninger på bruk, samt på oppfølging ved tilsyn og kontroll fra politiets side, som DSB mener ikke hører hjemme under produktkontrolloven.

DSB anser at produktkontrolloven, forskrift 1996.12.06 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), forskrift om sikkerhet ved leketøy og nyere standarder på området for leketøy og sportsutstyr, gir tilstrekkelige sikkerhetskrav for ikke motoriserte rullebrett.

Konklusjon ikke motoriserte rullebrett: Produktkontrolloven § 3, internkontrollforskriften, forskrift om sikkerhet ved leketøy og relevante standarder i henhold til lovens § 3 b, ivaretar krav til sikkerhet for behandling og bruk av ikke motoriserte rullebrett.

Økonomiske, administrative og andre konsekvenser:

Det er et uttalt mål, generelt og tilknyttet regelforenklingsprosjektet i DSB, å redusere antall forskrifter og krav overfor næringsliv og forbrukere, i den grad disse ikke er nødvendige. Forskrift 1978.09.07 nr. 9022 om forbud mot rullebrett ble aktivt håndhevet av tilsynsmyndighet og politi etter at Norge som eneste land vedtok forbud. Likevel økte bruken, uten at håndhevingen ble videreført. Dette bidro til opphevelse av totalforbudet ved forskrift 1989.05.03 nr. 340 om rullebrett. Tross markedsføring av motoriserte rullebrett, har DSB heller ingen konkret erfaring med disse produktene.

Samfunnsutviklingen har beveget seg mot større toleranse for fritidsaktiviteter med en grad av risiko som tidligere ble ansett uakseptabel og brukere av rullebrett har over tid bidratt til å skape økt aksept for aktiviteten. Tillatelse til bruk av ikke motoriserte rullebrett har blant annet åpnet for etablering av offentlige tilskuddsordninger, for etablering av rullebrettramper/-anlegg i henhold til krav om sikring i forhold til for eksempel annen trafikk/ virksomhet, støy, fysisk sikring m.v. Med bakgrunn i aktivitetens art er det grunn til å anta at skadefrekvensen vil være høy også i fremtiden, og målet må være å forebygge de alvorligste ulykkene ved tilrettelegging av områder for utøvelse, samt ved krav til installasjoner, produkter og tilleggsutstyr.

En opphevelse av forskriften anses ikke å ha særskilte eller vesentlige konsekvenser for DSB. En oppheving av forskriften kan skape inntrykk av lemping i regelverket i forhold til motoriserte rullebrett og medfører økt ressursbruk hos veimyndighetene i forhold til vegtrafikklov. Dette motvirkes best ved god informasjon fra DSB og Veidirektoratet for felles forståelse for gjeldende regelverket. Nevnes kan at misnøye omkring vedtakelsen av regler for rullebrett medførte at Norsk Organisasjon for Rullebrett (NORB) ble dannet i 1989.

Anbefaling: DSB anbefaler at forskrift 1989.05.03 nr. 340 om rullebrett oppheves.

Ikrafttredelse:

Forskriften foreslås opphevet med øyeblikkelig virkning.

Høringsfrist:

3 måneder, jf. Utredningsinstruksen punkt 5.2.

Høringsuttalelser sendes til DSB, Postboks 2014, 3103 Tønsberg, eller postmottak@dsb.no.

Eventuelle spørsmål i forbindelse med høringen kan rettes til:

- avdelingsleder Bente Tornsjo (tlf. 33 41 27 99)
- juridisk rådgiver Berit Jaritz (tlf. 33 41 27 93)

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Avdeling for næringsliv produkter og farlige stoffer

Torill F. Tandberg
avdelingsdirektør

Bente Tornsjo
avdelingsleder

Vedlegg:

1. Brev av 25.02.2008 til Vegdirektoratet

2. Brev fra Vegdirektoratet i brev av 25.03.2008

Høringsinstanser:

Miljøverndepartementet, Postboks 8013 Dep, 0030 Oslo
Statens forurensningstilsyn, Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Samferdselsdepartementet, Postboks 8010 Dep, 0030 Oslo
Statens vegvesen, Vegdirektoratet, Postboks 8142 Dep, 0033 Oslo
Politidirektoratet, Postboks 8051 Dep, 0031 Oslo
Kommunal- og regionaldepartementet, Postboks 8112 Dep, 0032 Oslo
Helse- og omsorgsdepartementet, Postboks 8011 Dep, 0030 Oslo
Sosial- og helsedirektoratet, PB 7000 St Olavs pl, 0130 Oslo
Barne- og likestillingsdepartementet, Postboks 8036 Dep, 0030 Oslo
Kultur- og kirkedepartementet, Postboks 8030 Dep, 0030 Oslo
Kunnskapsdepartementet, Postboks 8119 Dep, 0032 Oslo
PARK og IDRETT, Postboks 4014 US, 0806 Oslo
Norsk Organisasjon for Rullebrett, Postboks 846 Sentrum, 0104 Oslo
Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjon, Øvre Slottsgate 2 B, 0157 Oslo
Norges Idrettsforbund, Sognsveien 75 L, 0855 Oslo
Leketøysbransjens fellestråd, Postboks 21 Nordstrand, 1112 Oslo
Statens institutt for forbruksforskning, Postboks 4682 Nydalen, 0405 Oslo
Forbrukerrådet, Postboks 4594 Nydalen, 0404 Oslo
Skadeforebyggende forum, Postboks 2473 Solli, 0202 Oslo
Landsorganisasjonen i Norge, Youngsgt. 11, 0181 Oslo
Næringslivets Hovedorganisasjon, Postbok 5250 Majorstuen, 0303 Oslo
Norges Standardiseringsforbund
Nærings- og handelsdepartementet
Statens bygningstekniske etat, Postboks 8742 Youngstorget, 0028 Oslo
Statens helsetilsyn, Postboks 8128 Dep, 0032 Oslo
Handel- og Servicenæringens Hovedorganisasjon, Postboks 2900 Soli, 0230 Oslo